

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อแก้ปัญหาภาคการเกษตรของชุมชนในพื้นที่เทศบาลตำบลหลวงใต้ อ.งาว จ.ลำปาง โดยศึกษาด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้เครื่องมือ ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสัมภาษณ์ และใช้เทคนิคการประชุมกลุ่มย่อย การเสวนา การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือเกษตรกรผู้ปลูกหอมและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกหอมในพื้นที่ชุมชนเทศบาลตำบลหลวงใต้ อำเภองาว จังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรในพื้นที่ชุมชนตำบลหลวงใต้มีการเพาะปลูกพืชหลักคือข้าวและพืชสวนคือหอมซึ่งดำเนินการเพาะปลูกหลังการเก็บเกี่ยวข้าว เนื่องจากสภาพพื้นที่และภูมิประเทศเอื้อต่อการเพาะปลูก มีการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรปลูกหอม และจำหน่ายหอมสดแก่พ่อค้าทั้งในพื้นที่และต่างพื้นที่ โดยมีต้นทุนในการผลิตสูงและหากราคาหอมตกต่ำมักเกิดภาวะการขาดทุนและเกิดหนี้สินภาคการเกษตรตามมา

สำหรับแนวทางในการลดภาระหนี้สินภาคการเกษตรภายใต้การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผลผลิตทางการเกษตรนั้น เกษตรกรควรมีการดำเนินกิจกรรมในลักษณะของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอย่างเป็นรูปธรรมมีการจัดการภายในกลุ่มอย่างชัดเจน มีการวางแผนในการสร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์อันเกิดจากผลผลิตทางการเกษตรคือหอมกระเทียมโดยมีการวางแผนในการจัดการปัจจัยในการผลิต การเรียนรู้ทางด้านความต้องการของผู้บริโภค ความต้องการทางการตลาดเพื่อนำไปสู่การผลิตสินค้ามาตรฐานการผลิต โดยสามารถจัดสรรปัจจัยในการผลิตจากผลผลิตที่จำหน่ายตามปกติ แต่นำผลผลิตที่มีคุณลักษณะพิเศษมาแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและเป็นผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรอันนำไปสู่การเพิ่มช่องทางของรายได้สามารถลดปัญหาหนี้สินภาคการเกษตรภายในชุมชน

คำสำคัญ : พัฒนาผลิตภัณฑ์, หนี้สินภาคการเกษตร, เกษตรกร